

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1452/17-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a Mateřská škola Brázdim, okres Praha - východ, příspěvková organizace
Sídlo	Brázdim, Veliký Brázdim 12, 250 63 Mratín
E-mail právnické osoby	skolabrazdim@volny.cz
IČ	71008128
Identifikátor	600052079
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslav Čmelík
Zřizovatel	Obec Brázdim
Místo inspekční činnosti	Brázdim, Veliký Brázdim 12, 250 63 Mratín
Termín inspekční činnosti	14. 6. 2017 – 16. 6. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (dále ŠVP); zjišťování a hodnocení naplnění ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Inspekce byla zaměřena na činnost základní školy.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „škola“) vykonáva činnosť materskej školy, základnej školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny. Dvoutřídní ZŠ k 1. září 2016 při nejvyšším povoleném počtu 50 vykazala 39 žáků, k termínu inspekční činnosti vzdělává 37 žáků. Vzdělávání v ZŠ probíhá podle ŠVP, který deklaruje principy činnostního učení a vychází z modelového školního vzdělávacího programu Tvořivá škola. Tři žáci mají speciální vzdělávací potřeby (dále SVP), jeden z nich je mimořádně nadaný. Jedna žákyně je vzdělávána s pomocí asistentky pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry zpracované ředitelem školy (dále ředitel) se prioritně zaměřují zejména na podporu tzv. školy rodinného typu. To mimo jiné dle jeho vyjádření znamená úzkou spolupráci s mateřskou školou, důraz na komunikaci se zákonnými zástupci žáků a obcí (zřizovatelem). Deklarovaným principem Tvořivé školy (ze které vychází ŠVP) je rovněž upřednostnění pozitivního hodnocení. Tyto záměry se daří naplňovat v jednotlivých oblastech v různé míře. Přejít dětí z mateřské školy do ZŠ je plynulý a bezproblémový, velmi dobře jsou využívány materiální a organizační podmínky – předškolní i základní vzdělávání probíhá v jedné budově, společně využívány je celý areál školy. Škola má podporu zřizovatele.

V průběhu inspekční činnosti projevili podporu řediteli (a obavu o udržení současného učitelského sboru) zákonní zástupci 14 žáků. Komunikace ředitele s menší částí zákonných zástupců žáků však dle zjištění České školní inspekce (dále ČŠI) byla v několika případech problematická - např. postup ředitele při podání podnětu zákonným zástupcem na správnost průběhu vzdělávání a hodnocení jeho výsledků (nevěnoval pozornost jeho vyjádření), nesprávné údaje ve školním řádu (jeden měl souvislost s problémem v zajištění bezpečnosti žáka). Ředitel přijal účinné opatření k neopakování nedostatku v zajišťování bezpečnosti žáků při mimoškolních akcích. Ve škole převažuje pozitivní hodnocení, vyskytují se ale i případy porušení tohoto principu (kumulace výhradně záporného hodnocení u jednotlivých žáků v předmětu, klasifikace nedostatečnou za přípravu na vyučování).

Organizačně je I. třída složena z 1. a 2. ročníku, II. třída z 3., 4. a 5. ročníku s tím, že na některé předměty jsou skupiny vytvářeny i odlišně. Rozvrh hodin není optimálně sestaven – např. ve 3., 4. a 5. ročníku je jedna hodina zařazena na šestou (odpolední) vyučovací hodinu apod. Jako odůvodnění ředitel uvádí provozní důvody. Tytéž důvody měly v několika případech za následek ve školním roce 2016/2017 nežádoucí rušení některých hodin bez zabezpečení náhradní výuky za nepřítomného učitele. Kontrolní systém nezahrnoval komplexně činnost školy. Chybělo systematické sledování průběhu vzdělávání (např. školní rok 2015/2016 bez hospitační činnosti) a nebyl účinný v oblasti kontroly vedení povinné dokumentace (školní řád, obsahové a formální nedostatky ŠVP). Údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu v třídních knihách v mnoha případech (matematika, hudební výchova...) nejsou průkazné (neúplnost – chybějící záznamy, nedoložení plnění výstupů RVP ZV a učebních osnov) a neposkytují dostatečné podklady pro vyhodnocení naplnění ŠVP.

Vzdělávání je doplňováno dalšími vhodnými aktivitami a činnostmi. Pro naplňování některých průřezových témat k rozvoji osobnosti žáků jsou přínosné např. projekt – Poznáváme Prahu, organizace školy v přírodě, účast ve sportovních a dalších akcích školního i regionálního významu.

Personální podmínky v ZŠ se z hlediska podílu výuky vedené odborně kvalifikovanými pedagogickými pracovníky od posledního hodnocení ČŠI v roce 2014 významně zlepšily. Výuku zajišťují dva odborně kvalifikovaní učitelé a jedna učitelka pracuje na základě výjimky novely zákona o pedagogických pracovnících, aniž by splnila požadavek odborné kvalifikace (dosažení věku a pedagogické praxe). Ředitel byl do funkce jmenován na základě konkurzního řízení v roce 2015. Velmi efektivní je pro integraci žákyně se SVP práce odborně kvalifikované asistentky pedagoga.

Při organizaci vzdělávání i souvisejících činnostech jsou žáci prokazatelně informováni o bezpečnosti, dohled nad žáky vykonávají pedagogičtí pracovníci podle stanoveného rozvrhu. O účinnosti bezpečnostních opatření svědčí skutečnost, že ZŠ za období dvou let dosud nezaznamenala žádný školní úraz.

Materiální podmínky pro realizaci cílů ŠVP jsou velmi dobré. ZŠ žákům zajišťuje učební texty – pro matematiku např. sadu pracovních sešitů zahrnujících učivo všech tematických okruhů (Čísla a početní operace; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru; Nestandardní aplikační úlohy a problémy).

Vybavení školy didaktickou technikou (včetně počítačového vybavení a prostředků informačních a komunikačních technologií) je na dobré úrovni, v průběhu vzdělávání však nebyla dostatečně využívána s důsledky v nižší efektivitě a názornosti výuky.

V informování zákonných zástupců byly ČŠI zjištěny nedostatky. Chybějící pravidla pro průběžné informování zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání žáků se projevila např. tím, že v žakovských knížkách nebyla v některých předmětech uvedena klasifikace za celé hodnocené období, používány jsou klasifikační stupně nedefinované ve školním řádu. Některé zprávy pedagogů pro zákonné zástupce v žakovské knížce dokládají tendence přenášet výukové povinnosti na domácí přípravu. Ta je zřetelná i z četnosti zadávaných domácích úkolů např. v matematice. V povinné dokumentaci školy, která má být dle právního předpisu přístupná veřejnosti byly uvedeny nesprávné informace (např. ŠVP s odkazy na podmínky jiné školy aj.). Rovněž webové stránky školy obsahovaly k termínu inspekční činnosti neaktuální a nepřesné informace.

Přestože škola nemá vytvořenu strategii naplňování rovných příležitostí či inkluze, začleňování žáků s různým stupněm předpokladů pro vzdělávání úspěšně naplňuje vzděláváním žákyně se zdravotním postižením.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve třídách s dvěma či třemi ročníky vedlo k vyššímu podílu samostatné práce žáků. Ve výuce panovalo klima podporující učení, organizační formy výchovně-vzdělávacích strategií byly pestré. Ve většině případů byla výuka dobře připravena (obsahová stránka), cíle hodin vesměs obsahovaly složku vzdělávací, dovednostní i postojoyou. To mělo pozitivní vliv na sociální rozvoj žáků. V oblasti sledování vzdělávacích pokroků jednotlivých žáků se vyskytly nedostatky v účinnosti formativního hodnocení, v přiměřenosti a srozumitelnosti požadavků na jednotlivé žáky (individualizace, diferenciacie) a v naplňování deklarovaného principu aktivního učení.

Organizace vzdělávání ve sledované výuce (jazyková výuka, prvouka a výtvarná výchova) byla funkční. Při výuce učitelky převážně účelně využívaly frontální výuku a samostatnou práci, které byly v polovině hodin efektivně kombinovány s činnostmi ve skupinách. Vhodně byly využívány pracovní sešity a listy, účinné bylo zařazování problémových úkolů. Žáci byli systematicky vedeni ke čtení s porozuměním, orientaci v textu a zjišťování informací. Do výuky byly zařazovány aktivity pro rozvoj komunikačních dovedností. Žáci

prokázali dobré vědomosti a dovednosti odpovídající jejich věku a individuálním možnostem. Vzdělávání v anglickém jazyce se vyznačovalo vysokým stupněm odbornosti, žáci prokázali dobré znalosti (např. instrukce učitelky byly vedeny v anglickém jazyce).

Ve výuce přírodovědných předmětů byl rovněž kombinován frontální přístup se samostatnou prací žáků – efektivita těchto postupů byla snižována převážně pasivními zpětnými vazbami – kontrolou postupů, správnosti, popřípadě přesnosti učitelem, popřípadě organizačními postoji. Pracovní sešity tak obsahují větší množství nedostatků (neopravených chyb, nesplněných úkolů apod.). V matematice bylo pozitivem pravidelné zařazování numerických rozvíček – nácviku paměti, v přírodovědě pak možnost využití různých zdrojů informací (připravené encyklopedie – žáci nevyužity). Chyběly ale některé pracovní návyky – příprava pomůcek, přesnost, dokončování řešených úloh a jejich oprava, pokusy o alternativní řešení aj. Žáci nebyli vedeni k aktivnímu přístupu v případech nepochopení zadání nebo odůvodnění správného výsledku – v důsledku toho v části výuky pracovali bez pochopení. Výrazně chyběly diferencované postupy (ve třídě žák mimořádně nadaný a žáci s výukovými problémy).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Nejčastější metodou hodnocení výsledků vzdělávání jednotlivých žáků je průběžné sledování – všichni učitelé vyučují v obou třídách. Pro posouzení úrovně v jednotlivých předmětech či oblastech bylo využito v posledních dvou školních rocích komerční testování, výsledky škola vyhodnocuje pouze srovnáním výsledků s hodnocením – klasifikací žáků. Výsledky nebyly využity k přijímání opatření při zjištění nižší úspěšnosti žáků při řešení jednotlivých úloh, typů úloh, oblasti apod. Škola nesleduje a nevyhodnocuje úspěšnost absolventů v dalším vzdělávání. Nesystematickou dílčí zpětnou vazbu poskytují případné neformální rozhovory ředitele s absolventy a jejich zákonnými zástupci.

Většina žáků ZŠ prospívá s vyznamenáním (v pololetí aktuálního školního roku to bylo 33 žáků z 38).

Pro hodnocení dosahování očekávaných výstupů, úrovně klíčových kompetencí (Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání), učiva a cílů uvedeného ve ŠVP a standardů základního vzdělávání neposkytuje vedená dokumentace relevantní údaje, školou nebylo systémově prováděno.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zlepšil se stav z hlediska podílu výuky zabezpečené pedagogy s odbornou kvalifikací

Silné stránky

- v oblasti aktivit doplňujících výuku škola vytváří a účinně využívá příležitosti pro osobnostní a sociální rozvoj žáků

Slabé stránky

- nízká míra diferenciací v práci s žáky s odlišnými vzdělávacími předpoklady
- nedostatky v kontrolním systému (neidentifikování některých nedostatků)
- nízká účinnost evaluačního systému, nepřijímání opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- systematizovat výuku ve smyslu plnění záměrů zvolené koncepce – Tvořivá škola, a cílového zaměření realizovaných vzdělávacích oborů (např. matematika a její aplikace – RVP ZV)
- zvýšit účinnost kontrolního systému, v případech zjištění nedostatků realizovat opatření k jejich odstranění
- výsledky evaluační činnosti vyhodnocovat pro přijímání opatření k nápravě zjištěných nedostatků
- upravit ŠVP pro podmínky konkrétní školy

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školy, OÚ Brázdim z 3. října 2002 včetně dodatku z 22. května 2014
2. ŠVP pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Škola pro život“, bez čísla jednacího - verze předložená 16. června 2017 s dvěma dodatky platnými k termínu inspekční činnosti
3. Třídní knihy I. a II. třídy vedené ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017
4. Školní řád ze dne 31. srpna 2015 včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ze dne 28. srpna 2015
5. Matrika školy, stav k termínu inspekční činnosti
6. Komunikace mezi školou, zřizovatelem a zákonnými zástupci, e-mail, výběr
7. Pracovní sešity žáků, výběr
8. Žákovské knížky, výběr
9. Výsledky komerčních testů, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
10. Kniha úrazů vedená od roku 2001
11. Rozvrh hodin, školní rok 2016/2017
12. Reakce zákonných zástupců na školní inspekci, bez data předání
13. Zápis z jednání s ředitelem školy ze dne 16. června 2017
14. www stránky školy, stav k 15. červnu 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Mgr. Karel Kumstýř, v. r.

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka

PhDr. Jana Pavlová, v. r.

V Nymburku 23. června 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

razítko

Mgr. Miroslav Čmelík, ředitel školy

Mgr. Čmelík, v. r.

Ve Veliké Brázdimi 12. července 2017